Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

3 ФЕВРАЛЬ 1970 й. 5-йил чиқиши. СЕШАНБА № 28 (1094). БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

11 апрель—Коммунистик шанбалик

Биз ҳам қўшиламиз

Бирлашмамиз коллективи «Қизил тонг» фирмаси тикувчиларининг Буюк почин шонли анъаналарини давом эттириш йўлида бошланган ташаббусларини тўлиқ маъқуллайди ва ташаббусга қўшилади.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ишлаб чиқариш бирлашмамиз шу йилнинг 11 апрель куни Коммунистик шанбаликка чиқади. Бирлашмага қарашли 120 объект коллективи шу куни ўз корхоналари атрофини, шу корхоналарга яқин бўлган кўча ва хиёбонларни тозалайди ва тартибга келтиради.

Шанбаликдаги бир кунлик меҳнат маоши эса беш йиллик фондига берилади.

Бошқармамиз бўйича шу йилнинг 11 апрель куни ўтказиладиган Коммунистик шанбалик тадбирлари олдиндан белгилаб олинди.

С. ИСАЕВ,
Ленин район маиший хизмат кўрсатиш ишлаб чиқариш бирлашмасининг директори.

А. МЕДВЕДЬЕВА,
Бирлашма бошланғич партия ташкилоти секретари.

Моҳир заршунос Марям опа Тўхтаева 26 йилдан буён шаҳардаги бадиий буюмлар фабрикасида тикувчи бўлиб ишлайди. Шу давр мобайнида бу меҳнаткаш аёл кўпгина ёшларга ўз касбини ўргатди.

СУРАТДА: Марям опа Тўхтаева ёш чеварга иш ўргатмоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

НАЗАРИЙ КОНФЕРЕНЦИЯЛАР

Ленинча иш услуби барча раҳбар кадрлар учун асосий дастур бўлиб хизмат қилмоқда. Яқинда Куйбишев район партия комитетининг ташаббуси билан ана шу мавзуга бағишланиб назарий конференция ўтказилди.

Конференция қатнашчилари район партия комитетининг секретари ўртоқ Н. И Пискорскаянинг «Раҳбар кадрлар фаолиятида ленинча иш услуби учун» деган темадаги қизиқарли докладини тингладилар.

Тракторсозлик заводи партия комитетининг секретари И. М. Лукьяновнинг «Ишга илмий асосда ёндошиш», ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг ректори С. Пўлатовнинг «Коллективизм—раҳбарликнинг қонуни», консер ва заводи партия бюроси секретари А. Одиловнинг «Раҳбарнинг ленинча ишчанлиги, софлиги, камтарлиги учун», шарқшунослик институтининг директори С. Азимжонованинг «Омма билан яшаймиз, ишлаймиз ва оммадан ўрганамиз», лойиҳалаш илмий-текшириш институтининг директори Л. Н. Травянко «Ленинча танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантирайлик» деган темалардаги доклад ва лекциялари ҳам тингловчиларда катта таассурот қолдирди. Назарий конференция ғоят фойдали ва қизиқарли ўтди.

* * *

Киров район партия комитети республика халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг лекторий залида «Санъатда ленинча партиявийлик ва халқчиллик принциплари» деган темада назарий конференция ўтказди.

Санъатшунослик фанлари кандидатлари А. Рибник, Х. Н. Абулқосимова, А. Р. Умаровлар конференцияда мазмундор докладлар билан чиқдилар.

* * *

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтида бўлиб ўтган назарий конференция «В. И. Ленин ва Ўрта Осиё халқларининг тарихий тақдири»га бағишланди.

Конференция иштирокчилари институт партия комитети секретари Иноятовнинг «В. И. Ленин ва социалистик мусобақа» мавзуидаги доклади ва бошқа кўпгина лекцияларни зўр қизиқиш билан эшитдилар.

Тошкент ленинча зарбдор юз кунликда

Ремонтчилар армуғони

Яхши гапнинг қаноти бор, деганларидек Бекобод металлурглари, рўзғор холодильниклари заводи ва «Юлдуз» фирмаси коллективларининг В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш ва беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш юзасидан бошлаган қимматли ватанпарварлик ташаббуси ремонтчилар қалбини ҳам тўлқинлантириб юборди. Улар ҳамкасб дўстларининг чақириғига «лаббай» деб жавоб бериб, ғайратга-ғайрат қўшиб ишлашга киришдилар.

Корхона цехларида бўлган киши қизғин меҳнатнинг гувоҳи бўлади. Ишчилар дилдаги орзу-ўйларини амалга ошириш, севимли Ильичнинг бир асрлик муборак тўйини муносиб кутиб олиш иштиёқидалар. Барча цех, участка ва бригадаларда шонли сана шарафига социалистик мусобақа қизимоқда. Бу мусобақада корхонанинг асбобсозлик цехи азаматлари ҳам пешқадамлик қилишаётир.

— Ишчиларимиз,— дейди ана шу цех бошлиғи А. Белов, улуғ доҳийга бўлган муҳаббат ва садоқатлари рамзи сифатида янада яхшироқ ишлаш, резервларни қидириб топиш, бор имкониятларни ишга солишга ҳаракат қилмоқдалар. Беш йиллик шахсий топшириқларини 22 апрелгача адо этишга бел боғлаганлар сони тобора ошиб боряпти.

Ҳа, цех бошлиғи ҳақ гапни айтди. Корхонада Ленин юбилейи шарафига мусобақа тобора авж оляпти. Ленинча юбилей Фахрий ёрлиғи ва медалини олиш ҳуқуқини қўлга киритиш учун бошланган мусобақа кенг қулоч ёймоқда. Заводнинг 200 дан ортиқ ишчиси шахсий мажбуриятини улуғ санага бажариш учун курашмоқда. Бир неча бригада эса ленинча беш йиллик коллективи номини олишга бел боғлаган.

Тепловоз ремонтчиларининг юбилей йилидаги режалари улкан. Улар беш йиллик топшириқни муддатидан илгари — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 53 йиллигигача адо этишга, 1970 йил топшириғига қўшимча равишда 100 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, бир вагон ва битта тепловоз секциясини ремонтдан чиқаришга аҳд қилганлар.

Завод ишчилари зиммаларига олинган бу мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишига ишончлари комил. Чунки, янгиликларни ишлаб чиқаришга жорий этиш, ички резервларни қидириб топиш, материал ва хом ашё ресурсларидан оқилона фойдаланиш ютуқлар гарови эканлигини улар жуда яхши тушунишади. Бу соҳада ўтган йили ҳам талайгина муваффақиятлар қўлга киритилди. Тежоғлик иш бежоғлик эканлигини тушунган ремонтчилар юбилей йилида ҳам кўплаб хом ашёлар тежаш ишлаб чиқаришга янги-янги таклифларни жорий этишга қарор қилганлар. Корхона ихтирочиларининг ўзи 300 та ихтирочилик таклифини ишлаб чиқаришга жорий этиб, бундан 160 минг сўм иқтисодий фойда олишни мўлжалламоқдалар.

Зиммага олинган ана шу юксак мажбурият ҳар бир ишчи зиммасига катта масъулият юкламоқда. Ана шу масъулиятни чуқур ҳис қилган Октябрь революцияси номидаги Тошкент тепловоз вагон ремонт заводининг кўп минг кишилик коллективи улуғ санани ёруғ юз билан кутиб олиш, ажойиб меҳнат анъаналарини давом эттириб, беш йилликни муваффақиятли якунлаш ишқида ғайрат кўрсатиб ишламоқда. Улар меҳнатдаги ҳар бир зафарни улуғ доҳий юбилейига муносиб армуғон деб билмоқдалар.

Ўзбекистон трактор-йиғув заводининг тракторсозлари юбилей йилининг ҳар ойида мамлакатимиз қишлоқ меҳнаткашлари учун 1900—2000 трактор етказиб бериш учун баракали меҳнат қилмоқдалар.

СУРАТДА: тайёр маҳсулотлар жўнатиш майдончасида.

Бугунги янгиликлар

КУТУБХОНАЛАР КЎРИГИ

Республикадаги техника адабиётлари кутубхоналари ўртасидаги ўзаро мусобақанинг биринчи тури якунланди.

В. П. Чкалов номидаги Авиация заводи техника адабиётлари кутубхонаси кўрикда биринчи ўринни олди ва мусобақа ғолиби деб эълон қилинди.

Кутубхонанинг ходимлари китобхонларни керакли адабиётлар билан таъминлаш борасида ҳам, адабиётларни пропаганда қилишда ҳам ибратли меҳнат қилаётирлар. Ана шундай ҳалол меҳнатлари учун кутубхона коллективи пул ва бошқа қимматбаҳо буюмлар билан тақдирланди.

Шаҳримиз янгиликлари

ТУРИСТЛАР УЧУН

Луначарск шоссесида ҳашаматли «Туристлар уйи» жадал суръатлар билан қурилаётир.

Куни-кеча ана шу бино қаршисида туристик буюмлар билан савдо қиладиган 42-магазин ишга туширилди.

Аҳолига қулайлик

ЯНГИ ТЕЛЕФОН ҚУВВАТЛАРИ

«Союзтелефонстрой» бошқармаси шаҳримизда телефон алоқасини янада йўлга қўйиш ва тармоқларни кўпайтириш борасида бир қатор ишларни амалга оширмоқда.

Яқинда Чилонзор массивининг 11 кварталида минг номерли қўшимча станция қурилиб, ишга туширилди.

Фарҳод кўчасида янги АТС биноси қуриб бўлинди. Ж-6 номери билан бошланадиган бу станция ўн минг номердан иборат. Станция май ойида ишга тушади. Ҳозир техника аппаратларини монтаж қилиш ишлари олиб борилмоқда.

Фрунзе районидаги Д-3 АТСининг биноси ҳам битди. Биринчи кварталда турли ташкилот ва кварталларда шунча номер хизмат қила бошлайди.

УЛКАН ОРЗУЛАР

«Қизил тонг» тикувчилик фирмасининг Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети томонидан маъқулланган ватанпарварлик ташаббуси 3-ун заводида ҳам тўла қўллаб-қувватланди.

Буюк Починнинг 50 йиллиги куни — 1969 йилнинг 12 апрелида ўтказилган Коммунистик шанбалик завод ишчиларида унутилмас таассурот қолдирган эди.

Хўш, улуғ доҳий туғилган куннинг 100 йиллигига бағишлаб ўтказиладиган Коммунистик шанбалик қандай бўлади? Заводда бўлиб ўтган йиғилишда ана шу масала муҳокама қилинди..

— Биз «Қизил тонг»чиларнинг ватанпарварлик ташаббусига якдиллик билан қўшиламиз, — деди йиғилишда сўзга чиққан тегирмон цехи коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи Н. Абдуқодиров. — 11 апрель куни шанбаликка чиқамиз.

Н. Абдуқодировнинг бу сўзини маъқуллаб тара омбори мудири, кекса ишчи И. Берестнев шундай деди:

— Биз шанбалик куни зарбдорларча меҳнат қилиб, тушган маблағни беш йиллик фондига ўтказамиз.

Бу— бутун завод аҳлининг фикридир.

Тошкентликлар—доҳий юбилейига

МАҚСАД—ЭЛГА ХИЗМАТ

Тошкент шаҳар «Зангори экран» бирлашмасининг қайта ташкил топганига етти ойгина бўлди. Ўтган йили бирлашмада аҳолига хизматни яхши йўлга қўйилганлиги сабабли 1 миллион 30 минг сўмлик иш бажарилди. Жумладан, 30 сўмлик гландан ташқари хизмат кўрсатилди, «Зангори экран» бирлашмаси коллективи 1970 юбилей йилида аҳолига хизматни янада яхшилаш ишни бир меъёрда олиб бориш билан бажариладиган иш ҳажмини 300 минг сўмга оширишни белгилаб қўйди.

Январь ойига мўлжалланган 100 минг сўмлик ўрнига аҳолига 106 минг сўмлик хизмат кўрсатилди. Маиший хизмат кўрсатиш ишларини янада яхши йўлга қўйиш тадбирлари амалга оширилмоқда.

ЙЎЛ СУМКАЛАРИ

Узоқ сафарга чиққанингизда сумка сизга асқотади. Сумка чиройли ва бежирим бўлса яна яхши. Пойтахтнинг кўнгалантерея фабрикаси экспериментал цехи янги сумкалар ишлаб чиқаришга киришди. Бу маҳсулот ташқи кўриниши жиҳатидан ҳам ниҳоятда чиройли эканлиги билан ажралиб туради.

Ўтган йили фақат сумканинг ўзидан 5 миллион сўмлик товар харид қилинди.

Юбилей йилида галантерея буюмларини ишлаб чиқариш янада ошади.

7-босмахона матбаачилари ўртасида ленинча меҳнат вахтаси кун сайин кенг ривож топмоқда. Корхонанинг кўпгина ишчилари ўзларининг беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этиб, шу кунларда 1971 йил ҳисобига меҳнат қила бошладилар.

СУРАТДА: беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этган босма агрегат машинисти Лидия Осипова.

ИНСТИТУТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ТАДҚИҚОТЛАР БЕҲИСОБ

Меҳнат Қизил Байроқ орденли машина-трактор парклари ремонти ва эксплуатацияси технологияси институтининг Ўрта Осиё филиали шаҳримизда жойлашган. Илмий марказ лабораторияларида халқ хўжалиги аҳамиятига молик бўлган қатор тадқиқотлар олиб борилмоқда.

Пахта териш машиналарига мосламалар ўрнатиш жараёнини тезлатиш бўйича амалга оширилган тадқиқот илмий марказ коллективига шуҳрат келтирди. Бу илғор усул Бўка, Янгийўл районлари ва Нукусдаги ремонт заводларида жуда кўп келди.

Олимларнинг «Т-28-Х3» маркали трактори бортининг мустаҳкамлигини ошириш, «Машиналарнинг гидравлик системаси» каби илмий ишлари ҳам муваффақиятли ҳал этилмоқда. Олимлардан Ш. Йўлдошев, А. Кабанов, А. Суворовлар олиб бораётган тадқиқотлар ҳам оригиналлиги билан ажралиб туради.

Ветеранлар билан учрашув

Қишлоқ хўжалик институтининг комсомол ташкилоти 2700 га яқин йигит-қизни бирлаштиради. Институт комсомол комитети В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллик юбилейига пухта тайёргарлик кўрмоқда. Комсомоллар учун турли темаларда савол ва жавоб кечалари, қизиқарли лекция ва суҳбатлар, илмий-назарий конференциялар, атоқли кишилар билан учрашув кечалари ўтказилмоқда.

Студентлар 30-йилларнинг комсомоллари: Александр Колдаев, Рафаиль Айзенштейн, Ғози Тўраев, Манифа Туҳфатуллиналар билан учрашдилар.

Ўттизинчи йиллар жанговар воқеаларининг иштирокчилари, ҳозирда эса шу институтда лекция ўқиётган бу ветеранлар ёшларга ўз хотираларини сўзлаб бердилар.

САНЪАТ ХАБАРИ

«ЙИГИРМА БИРИНЧИ БАҲОР»

Ўзбек театр санъати хазинаси яна бир тарихий асар билан бойиди. М. Горький номли Давлат рус академик драма театри коллективи драматург Александр Штейннинг «Йигирма биринчи баҳор», драмасини саҳналаштирди.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалаба қозонгандан кейин ёш Советлар мамлакатини йўқ қилиш учун бой ва амалдорларнинг вакиллари тиш тирноғи билан ҳаракат қиладилар. Кронштатда контрреволюционерларнинг исёни бутун мамлакатга таралади.

Бу ҳақда доҳий Владимир Ильич Ленинга хабар етиб боради. Доҳий дарҳол исённи бостириш учун кўрсатма беради...

Режиссёр А. Смеляков саҳалаштирган бу асарда В. И. Ленин ролини Ўзбекистон ССР халқ артисти М. Мансуров ўйнамоқда.

Янги саҳна асари театр санъаткорларининг доҳий В. И. Ленин юбилейига муносиб совғасидир.

Дўстлик иплари мустаҳкам

ХАСКОВАДА Й. ОХУНБОБОЕВ МУЗЕЙИ

Болгариянинг Хаскова области билан Тошкент области ўртасида мустаҳкам дўстлик алоқалари боғланган. Хасковалик ёшлар йўллаган мактуб бузилмас дўстлик рамзи сифатида сақланмоқда.

Хатда дўстларимизнинг амалга ошираётган ибратли ишлари баён қилинган.

— Биз,— деб ёзилган эди унда,—ўзбек халқининг донгдор ва асл фарзандларини яхши биламиз. Биринчи ўзбек президенти Йўлдош Охунбобоев билан жуда фахрлансангиз, арзийди. Унинг хотирасини абадийлаштириш мақсадида Хасковада президент номи билан аталган музей ташкил қилдик.

Ёш дўстлар музей экспозициясини ўзбек оқсоқоли ҳаёти ва жўшқин фаолиятига оид экспонатлар билан янада бойитиш мақсадида бў ишда ёрдам беришларини илтимос қилишганди.

Илтимос бажонидил қабул қилинди. Тошкентдан дўстлар диёрига экспонатларнинг катта комплекти юборилди. Унда Йўлдош Охунбобоевнинг фотосуратлари, ноёб ҳужжатлар, яқиндан таниган кишиларнинг президент ҳақидаги хотиралари ва бошқа материаллар бор.

Тонгги газеталарда

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Ҳиндихитой Коммунистик партияси, ҳозирги—Вьетнам меҳнаткашлари Партияси ташкил этилганлигининг 40 йиллиги муносабати билан Вьетнам меҳнаткашлар Партияси Марказий Комитетига телеграмма йўллаб, барча коммунистларни, барча Вьетнам меҳнаткашларини чин юракдан табриклади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида: «В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинати ишлаб чиқариш қувватларини янада ўстириш ва 1970 йилда рух заводини ишга туширишни таъминлаш тадбирлари тўғрисида».

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Матбуотда узоқ йиллар ва самарали ишлаганлиги ҳамда республика пионерлар газетаси «Ленин учқуни»нинг биринчи сони чиққанига 40 йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан газета редакцияси ҳамда Ўзбекистон КП Марказий Комитети нашриёти босмахонасининг бир группа кекса ходимлари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотландилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

«ЛЕНИН УЧҚУНИ» ГАЗЕТАСИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги катта хизматлари учун ҳамда газетанинг биринчи сони чиққанига 40 йил тўлиши муносабати билан «Ленин учқуни» газетаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

Тошкент шаҳри. 1970 йил, 2 февраль.

Чет элларда

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ПРАГА, 2 февраль. (ТАСС). Жаҳон касаба союзлари федерациясига негиз солган Лондон касаба союз конференциясининг 25 йиллигига бағишланиб бу ерда халқаро касаба союз учрашуви бўлиб ўтди. Учрашув вақтида касаба союзларнинг ўттиздан кўпроқ вакиллари сўзга чиқиб, бутун дунё меҳнаткашларининг бирлиги учун кураш тажрибаларини ўртоқлашдилар.

ҚОҲИРА, 2 февраль (ТАСС). Кеча маҳаллий вақт билан эрталаб соат 9 да Миср самолётлари Сувайш каналининг жанубий ва шимолий секторларида Исроил қўшинларининг позицияларига ҳужум қилди. Миср самолётлари каналнинг жанубий қисмида Исроил тўпчилари ва пиёда қўшинлари турган жойларни, шунингдек Ал-Кантара районида ҳам Исроил қўшинларининг позицияларини ўққа тутдилар.

АҚШнинг Вьетнамда олиб бораётган жирканч урушига қарши дунёнинг кўплаб мамлакатлари қатори Ғарбий Берлинда ҳам митинг ва намойиш бўлиб ўтмоқда. Шулардан бирини яқинда илғор ташкилотларнинг вакиллари уюштирди. Суратда: намойиш қатнашчилари шаҳар марказидан бормоқдалар. Қизил алвонларда «Американиклар Вьетнамдан чиқиб кетинг!» шиори ёзилган. (ТАСС фотохроникаси).

ЛЕНИН ГОРКИСИДА

Инсониятнинг буюк доҳийси, Коммунистик партия ва совет давлатининг асосчиси ҳамда ташкилотчиси Владимир Ильич Ленин туғилган қутлуғ сана — 22 апрелга тобора саноқли кунлар қолмоқда.

Ана шу улуғ айём кунларида Москва, Ленинград, Смольний, шунингдек, В. И. Ленин пойқадами теккан, яшаган, ижод этган бошқа жойлар умумхалқ зиёратгоҳларига айланиб бормоқда. Доҳиймиз яшаган ва революцион фаолияти билан боғлиқ бўлган бу зиёратгоҳларга махсус экскурсиялар, саёҳатлар, юришлар ташкил этилмоқда.

Бугун сиз ҳурматли оқшомхонлар ана шундай саёҳатлардан бирининг иштирокчиси бўлган К. Зайниддиновнинг «Ленин Горкисида» сарлавҳали материали билан танишасиз. Унда доҳиймиз В. И. Ленин ҳаёти ва революцион фаолияти билан боғлиқ бўлган воқеалар тўғрисида ҳикоя қилинади.

* * *

Икки томони қайинзор хиёбон дунёга машҳур баланд колонналари оқ уйга олиб боради. Улуғ Ленин номи билан боғлиқ бўлган Горкидаги бу уй ҳаммага азиз ва қадрдон. Бутун прогрессив инсониятнинг доҳийси Владимир Ильич умрининг охирги дамларини шу ерда ўтказган ва даволанган эди.

Соя-салқин боғ ўртасида икки қаватли уй — Владимир Ильични ардоқлаган ўша уй виқор билан турарди. Атрофда арғувон ва арча дарахтлари қалин соя ташлаган. Уйнинг икки томонидан шимолий ва жанубий флигель жойлашган.

1918 йилда Владимир Ильич шимолий флигелда яшаган ва ишлаган эди. Ёш совет давлати дастлабки кунларданоқ қаттиқ ёқилғи етишмовчилигига учраган эди. Владимир Ильич саломатлиги тақозо қилишига қарамай, бутун уйни иситишни маъқул топмай, бутун оиласи иккинчи қаватдаги кичкина бир уйда яшаганди.

Уйнинг биринчи қаватида В. И. Ленин ҳаёти ва ижодига оид бўлган материаллар ва экспонатлар жойлашган.

Ёш совет мамлакатини ҳамма томондан душман ўраб олган эди. Бутун халқ совет мамлакати ҳимоясига оёққа турган. В. И. Ленин тез-тез ишчилар, деҳқонлар, ҳарбий хизматчилар билан учрашиб турар, оммавий мажлисларда, митингларда нутқ сўзларди.

Михельсон номли заводда (ҳозир В. И. Ленин номли) бўлиб ўтган митингдан кейин завод цехларининг биридан чиқиб келаверишда В. И. Ленинга эсерлар томонидан хоинона суиқасд уюштирилди. В. И. Ленин Кремлда туриб даволанди. Владимир Ильичнинг саломатлиги оғирлаша бошлагандан кейин врачлар унда шаҳардан четда Горкида дам олиш ва қатъий даволанишни талаб қилдилар.

Горкида даволаниб туриб Владимир Ильич мамлакатнинг бутун ташқи ва ички сиёсатидан хабардор бўлиб турди. У партия Марказий Комитети ва Халқ Комиссарлар Совети билан узвий алоқада бўлди. Ленин ҳар куни газета ва журналларни синчиклаб ўқиб, борар, оддий ишчилардан, колхозчилардан хат-хабар олар, фронтдан келган ахборотларни пухта ўрганар ва муҳим воқеалар ҳақидаги ҳужжатларга имзо чекиб, Кремлга юборарди. Бу кунлар мамлакатнинг барча ўлкаларини Горки билан боғлаган эди. Партия ва ҳукумат раҳбарлари Владимир Ильич ёнига тез-тез маслаҳатга келиб турардилар.

В. И. Ленин бу ерда даволаниш билан бирга назарий билимлар соҳасидаги фаолиятини ҳам тўхтатмади. «Пролетар революцияси ва ренегат Каутский» деган китобининг катта бир қисмини ёзиб тамомлади. Бутуниттифоқ Советларининг VIII съездига ҳозирлик ишларини олиб борди. «Партиянинг инқирози» ҳамда «Яна касаба союзлари ҳақида», «Ҳозирги дақиқалар» ҳамда «Троцкий ва Бухариннинг хатолари ҳақида» каби брошюраларини ёзди.

Улуғ доҳиймиз ёзда Горкига келганида боғ ўртасида катта иморат турарди. 1921 йилдан бошлаб эса қишда ҳам ана шу ерда яшашга тўғри келди.

Шимолий флигелнинг кичик, осойишта ва жуда оддий безатилган хоналари Владимир Ильичнинг дидига мос эди. Аммо врачлар унинг кенг, баҳаво, катта хонада туришини талаб қилар эдилар. В. И. Ленин 1921 йилда Горкида Коммунистик интернационалнинг III конгрессига тайёргарлик кўради. Бу ердаги экспонатлар В. И. Лениннинг конгрессга ҳозирлик кўриш жараёнида халқаро аҳвол, кардош коммунистик партиялар фаолияти ҳақидаги жуда кўп факт ва материалларни синчиклаб ўрганиб чиққанлигидан далолат бериб турибди.

1921 йил 13 июлдан В. И. Ленин меҳнат отпускасини ўтказиш учун Горкига келади. Аммо бунга қарамасдан партия Сиёсий Бюроси ва Халқ Комиссарлар Совети мажлисларига мунтазам равишда қатнашади.

Ильич давлат иши билан қанчалик банд бўлишига қарамасдан, меҳнаткашлар билан учрашар, улар билан суҳбатлашишга вақт топар, суҳбатдошларини диққат ва эътибор билан тинглар эди. Доҳийнинг биргина Москва шаҳри ҳамда атрофидаги завод ва фабрикаларда, Қизил аскарлар, ҳамда деҳқонлар ўртасида 250 марта нутқ сўзлагани диққатга сазовордир.

Доҳийнинг Горкидаги уй музейи залларига қўйилган экспонатлар орасида Владимир Ильичнинг РКП(б) XI съездига тайёргарлик фаолияти катта ўрин эгаллайди. Бу В. И. Ленин қатнашган ва бевосита унинг иштирокида ўтган охирги съезд эди.

Суиқасд натижасида келтирилган қаттиқ жароҳат ҳамда жиддий меҳнат В. И. Ленин саломатлигига қаттиқ таъсир кўрсатмасдан қолмади. 25—27 майда унинг саломатлиги жуда оғирлашди. Июннинг ўрталарида эса Владимир Ильич ўзини дадил сеза бошлади. Шундан кейин кишилар билан яна учрашадиган бўлди, ташкилотлар билан бўладиган ёзишмаларини тиклади, ахборотлар олиб турди.

1922 йил 2 октябрда В. И. Ленин Москвага қайтиб келади. Партия ва давлат ишига чуқур киришиб кетди. Владимир Ильичнинг соғайиб ишга тушганлиги ҳақидаги хушхабарни ёш совет давлати ва бутун дунё меҳнаткашлари зўр қувонч билан қарши оладилар. 20 октябрда В. И. Ленин Совет республикасининг беш йиллигига бағишланган Москва Советининг кенгайтирилган пленумида нутқ сўзлади. Бу В. И. Лениннинг Советлар республикаси меҳнаткашлари олдида сўзлаган энг сўнгги нутқи бўлди.

Декабрь ойида Владимир Ильич Советларнинг Бутуниттифоқ X съездига тайёргарлик кўрди. Аммо касали яна оғирлашиб қолганлиги сабабли съездга қатнаша олмади. 15 декабрдан 16 декабрга ўтар кечаси Владимир Ильичнинг саломатлиги жуда оғирлашиб қолди. 1922 йил охирлари, 1923 йил бошларида «Съездга хат», «Кундалик дафтардан саҳифалар», «Рабкринни қандай тузиш керак?», «Оз бўлсин, соз бўлсин» каби мақола ва хатларини айтиб ёздирди. Бу мақолаларда В. И. Ленин Коммунистик партия раҳбарлигида Совет халқининг социализм учун олиб бораётган кураши соҳасида эришган дастлабки натижаларига якун ясади. Қолоқ аграр Россияни оғир индустриал мамлакатга айлантириш соҳасидаги программасини илмий-назарий жиҳатдан асослаб берди. Мамлакатни индустрлаштириш, қишлоқ хўжалигида кооперацияни амалга ошириш, маданий революцияни кенг қулоч ёздириш Совет Россиясида социализм программасининг асоси эканлигини кўрсатиб берди.

1923 йил март ойининг бошларида В. И. Лениннинг саломатлиги яна оғирлаша бошлади. У 15 майда яна Горкига қайтиб келди ва умрининг сўнгги дамларигача ана шу ерда бўлди.

Горкидаги уй-музей В. И. Лениннинг асарлари ва бутун ҳаёти ва революцион фаолияти билан боғлиқ бўлган ҳужжатлар тўпланган улкан бир ёдгорликдир. Турли-туман экспонатлар В. И. Лениннинг кўп қиррали ҳаёти ва фаолиятини тўла-тўкис акс эттирган.

Унчалик катта бўлмаган шкафда В. И. Ленинга мамлакатнинг турли ўлкаларидан юборилган совғалар турибди.

Зиёратга келганлар коридор орқали қишки боғдан кенг ва ёруғ залга ўтадилар. Бу ерда чиройли пальма, дафна дарахтлари ва турли гуллар мавжуд. Бу залда 1924 йил 1 январда Горки атрофидаги болалар учун арча байрами ўтказилган. Унда В. И. Ленин қатнашган болалар шод-хуррамлиги уни беҳад хурсанд қилган. Қишки боғ-залда В. И. Ленин фойдаланган тўқима кресло-коляска, телескоп ҳали ҳам кеча қўйгандек турибди.

Иккинчи қаватда В. И. Лениннинг иш кабинети жойлашган кенг ойна ёнида ёзув столи турибди. Унинг устида китоблар, газеталар, журналлар, конверт, «Халқ Комиссарлари Советининг раиси» деб ёзилган штампали бланкалар, оддий ручка, клей солинган шишалар бор. Деворда календарь, унинг бетида А. П. Чеховнинг расми бор. Одатда Владимир Ильич календарни ҳар куни ўзи йиртиб оларди. 1924 йил 21 январда календарь йиртилмаганича қолди. Бу кун В. И. Лениннинг юраги уришдан тўхтаган эди. В. И. Ленин вафот этганлиги ҳақидаги давлат ахборотида шундай деб ёзилган:

«У энди бизнинг орамизда йўқ, аммо унинг ишлари ўлмасдир. Совет давлати ва Совет халқи Владимир Ильич тузиб берган йўлдан боради ва унинг ишларини давом эттиради».

21 январдан 23 январгача В. И. Ленин билан видолашувчи ишчилар, деҳқонлар, халқаро революцион ҳаракат вакиллари, РКП(б) Марказий Комитети, Совет ҳокимияти аъзолари кекса большевиклар Горкига келиб турдилар.

Эртадан кечгача бу ер гавжум. Айниқса, Владимир Ильичнинг 100 йиллиги юбилейи нишонланишга қизғин тайёргарлик кўрилаётган дамларда Горкидаги В. И. Лениннинг уй—музейини минглаб, миллионлаб кишилар келиб кўрмоқдалар. Улар музей экспонатларини улуғ Ленин тирик дамларидагидек бенуқсон ва шинам сақланганлигидан миннатдор бўлиб қайтмоқдалар.

К. ЗАЙНИДДИНОВ.

● *Юбилярлармиз*

КЕКСА ПЕДАГОГ ҚУВОНЧИ

Куни-кеча Ф. Энгельс номидаги чет тиллари педагогика институти жамоатчилиги институтнинг кекса ўқитувчиси Вера Михайловна Делансининг 75 ёши билан муборакбод қилдилар.

Институт ректори, профессор Т. Ж. Жўраев юбилярни институт коллективи номидан қутлади ва унинг кўп йиллик педагогиқ фаолияти ҳақида гапирди. В. М. Деланси 52 йил суруннасига ҳормай-толмай педагоглик қилди. У француз тили фонетикаси кафедрасида институт ташкил этилган кундан бошлаб ишлади. В. М. Деланси ўзбек мактабларининг 5-синфлари ва олий ўқув юртларининг студентлари учун француз тилидан дарсликлар яратди.

Шунингдек, Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрининг ўринбосари А. Аъзамхўжаев министрликнинг табригини ўқиб берди. Юбилярнинг кўп сонли шогирдлари ҳам уни чин қалбдан қутладилар.

М. ЛАТИПОВ.

«ГЎЗАЛЛИК НИМАДА?»

Ана шу мавзуда В. И. Ленин номидаги Давлат университетининг филология факультети биносида баҳслашув кечаси бўлиб ўтди.

Мунозара кечасини университет доценти Саида Нарзуллаева олиб борди. У ҳалоллик, виждонийлик, чин одамийлик, соф муҳаббат, содиқлик ҳақида тўхталди. Сўзга чиққан студент-қизлар ҳам гўзаллик борасида ўз фикр-мулоҳазаларини айтишди.

А. ҚУРБОНОВ.

Китоблар оламида

«БОШ ШТАБ УРУШ ЙИЛЛАРИДА»

«Ўзбекистон» нашриёти С. М. Штеменконинг «Бош штаб уруш йилларида» китобини ўзбек тилида нашр этди.

Китоб муаллифи армия генерали С. М. Штеменко Улуғ Ватан урушининг воқеаларини ёрқин ва ҳаққоний тасвирлайди. Асар улуғ Ватан уруши йилларида Бош штабнинг фаолияти тўғрисида ҳикоя қилади.

113-мактабда 1967 йили В. И. Ленин музейи ташкил қилинган эди. Кейинги йилларда бу музей янги экспонатлар билан янада бойиди.

СУРАТДА: ўқувчилардан Н. Ҳолиқова ва М. Холматовалар музейга қўйилган альбомни кўздан кечирмоқдалар.

Р. АЛЬБЕКОВ фотоси.

Жаҳон ойнаси

ЛЕНИН ЮБИЛЕЙИ ОЛДИДАН

Берлин

Германия Демократик Республикасида В. И. Ленин асарлари ва жаҳон пролетариати йўлбошчисининг ҳаёти ҳамда фаолиятини тасвирловчи китоблар кўп нусҳада нашр қилинмоқда. Республиканинг энг йирик «Диц—ферлаг» нашриёти В. И. Ленин асарларини жами 12 миллион 800 минг нусҳада босиб чиқарди. Ленин тўғрисида ёшлар учун мўлжалланган «Жаҳонни ўзгартирган ғоялар» китоби босмага тайёрланмоқда. Бу китобда В. И. Лениннинг энг муҳим асарлари тўғрисида гапирилади.

Германия Демократик Республикасидаги нашриётлар совет давлатининг асосчиси туғилган куннинг 100 йиллигигача В. И. Ленин асарларининг олти томини нашр этадилар.

«ГКП ҲАФТАЛИГИ» ТАМОМ БЎЛДИ

БОНН. Германия Федератив Республикасида биринчи марта ўтказилган «Германия коммунистик партияси ҳафталиги» тамом бўлди. Етти кун мобайнида ғарбий Германиянинг кўп шаҳарларида оммавий йиғилишлар ўтказилди. Бу йиғилишларда Германия коммунистик партияси программасининг қоидалари тушунтириб берилди, ишчиларнинг конференциялари уюштирилди. Коммунист агитаторлар ғарбий Германия коммунистларининг «Унзере цайт» газетасини аҳоли ўртасида ва корхоналарда тарқатдилар.

Ҳафталик давомида партия сафига янги аъзолар қабул қилиш кампанияси ҳам ўтказилди.

(ТАСС).

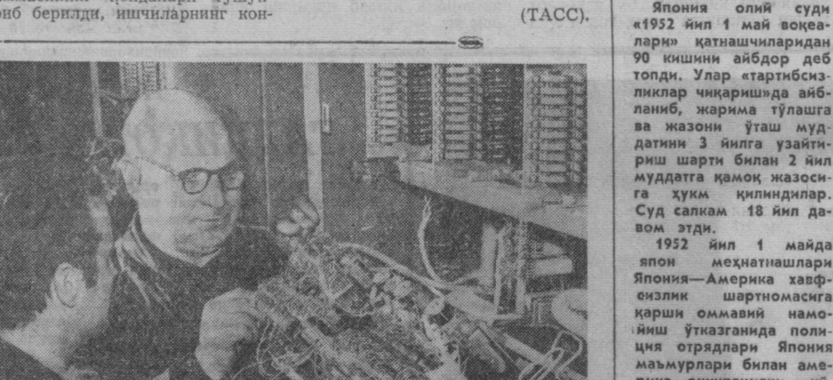

ПОЛЬША. Брдгош шаҳридаги телевизион аппаратуралари заводида қишлоқ жойлари учун мўлжалланган ихчам автомат телефон станциялари монтаж қилинади. Бу қурилмалар жуда ҳам қулай бўлиб, улар операторсиз кечаю-кундуз тинмай ишлаб туради.

СУРАТДА: корхонанинг автомат телефон қурилмаларини йиғиш цехида иш пайти.

ЦАФ — ТАСС фотоси.

УЗОҚ ДАВОМ ЭТГАН ВА АДОЛАТСИЗ СУД

ТОКИО, ТАСС МУХБИРИ Г. ГАВРИЛЕНКО ХАБАР БЕРАДИ:

Япония олий суди «1952 йил 1 май воқеалари» қатнашчиларидан 90 кишини айбдор деб топди. Улар «тартибсизликлар чиқариш»да айбланиб, жарима тўлашга ва жазони ўташ муддатини 3 йилга узайтириш шарти билан 2 йил муддатга қамоқ жазосига ҳукм қилиндилар. Суд салкам 18 йил давом этди.

1952 йил 1 майда япон меҳнаткашлари Япония—Америка хавфсизлик шартномасига қарши оммавий намойиш ўтказганида полиция отрядлари Япония маъмурлари билан америка оккупациячи қўмондонлигининг буйруғига биноан шу намойиш қатнашчиларини калтаклар билан урган, уларга қарши газ ва қурол ишлатган эди. Шунинг натижасида намойишчилардан икки киши ўлган, 2300 дан ортиқ киши яраланган, 1232 киши қамоққа олинган эди.

Олий суд биноси ёнига тўпланганлар адолатсиз ҳукмнинг бекор қилинишини ва 1952 йилги қонли воқеаларнинг ҳақиқий айбдорини жазолашни талаб қилдилар.

СТУДЕНТЛАР НАМОЙИШИ

НЬЮ-ЙОРК. Америка студентларидан уч юз киши бир неча кундан буён Детройт университетининг биносини эгаллаб турибди. Улар Пентагоннинг заказларини бажариш учун студентлар орасидан одам танлаб олишга интилаётган бир қанча ҳарбий компаниялар хизматкорларининг ўқув юртидаги ишларига қарши норозилик билдириб намойиш уюштирдилар. Намойишчилар ўтган ҳафтада шундай ҳаракатда қатнашгани учун қамоққа олинган ўн етти кишининг озод қилинишини ҳам талаб этмоқдалар.

(ТАСС).

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ЗАРБАСИ

ВАШИНГТОН. Соғлиқни сақлаш, маориф ва социал-таъминот эҳтиёжларига ажратилган маблағни бирмунча кўпайтиришни кўзда тутувчи қонун лойиҳасини президент бир зарба билан бекор қилганлигини миллион-миллион Америка оилалари телевизор экранида кузатиб турдилар.

Президент Никсон бундай қарорга келганлигининг сабабини тушунтириб сўзлаган махсус нутқида социал эҳтиёжларга сарфланадиган маблағнинг кўпайтирилиши Америка халқининг манфаатларига мос келмаган бўлур эди, деб даъво қилди. Шу билан бирга, у инфляцияга қарши курашмоқ учун федерал харажатларни қисқартириш зарурлигини важ қилиб кўрсатди. АҚШда инфляцияга қарши кураш социал-эҳтиёжларга мўлжалланган харажатларни қисқартириш ҳисобига олиб борилмоқда, ҳолбуки, қуролланиш пойгасига ва Вьетнамда давом эттирилаётган урушга аталган жуда катта маблағлар ўзгаришсиз қолмоқда. Эндиликда, қонун лойиҳаси рад этилганидан кейин у Америка қонунига биноан вакиллар палатаси билан сенатнинг муҳокамасига қайтадан ҳавола қилинади.

(ТАСС).

ЖУРНАЛИСТ ҚИЁФАСИДАГИ ЖОСУСЛАР

НЬЮ-ЙОРК. Жанубий Вьетнамда навбатдаги можаро авж олиб кетди. Маълум бўлишича АҚШ армияси разведка хизматининг агентлари қалбаки ҳужжатлар билан Сайгондаги Америка мухбирлари қаторига суқилиб кириб олганлар. Жанубий Вьетнамдаги Америка қўмондонлигининг вакиллари ана шу «Можарони» изоҳлашдан бош тортдилар.

Аммо Пентагон нима учун мухбирларни таъқиб остига олаётганлиги маълумдир. «Нью—йорк таймс» газетасининг таъкидлашича, жосусларнинг журналистлар доирасига суқилиб кираётганлигига «Вашингтон ва Сайгондаги ҳарбийларнинг тобора ғашига тегаётган ва улар учун «Ноқулай» янгиликлар тарқалиб кетаётганлиги» сабаб бўлмоқда.

(ТАСС).

ЯНА БИР МАХФИЙ ПЛАН

БОНН, Ғарбий Германиядаги «Штерн» журнали Американинг ядро қуролини ишлатиш тўғрисидаги жуда махфий ҳужжатига доир маълумотларни босиб чиқарди.

Ана шу ҳужжатга мувофиқ, АҚШ ҳарбий стратеглари ҳарбий можаро рўй берган тақдирда ядро қуроли ёрдамида аэродромларни, кўприк, темир йўл иншоотлари, тўғон, шлюз, портларни, асосий ҳарбий штаблар жойлашган ерларни, ўқ дори омборлари ва шу сингариларни яксон қилиш режаларини тузмоқдалар. Социалистик мамлакатлар территориясидагина эмас, балки бетараф давлатлар (Австрия, Финляндия), бир қанча араб мамлакатлар, ва ҳатто АҚШ билан НАТОда иттифоқчи бўлган мамлакатлар, шу жумладан, Германия Федератив Республикаси территориясида шундай объектларга ядро қуроли ёрдамида зарба бериш планлаштирилмоқда.

«Американинг юқори мартабали идоралари, — деб таъкидлайди журнал,— бу ҳужжатнинг асл нусхаси эканлигини «Штерн» журнали редакциясига айтиб беришди».

Вашингтон ғоят маҳфий ана шу ҳужжатни НАТОдаги ўз иттифоқчиларидан жўрттага сир тутганлиги эътиборни жалб этади.

(ТАСС).

●

ЭКСТРЕМИСТЛАР ИҒВОГАРЛИГИ

АММОН, Иордания ҳарбий қўмондонлиги вакилининг баёнотида хабар берилишича, Исроил самолётлари Иордания территориясига икки марта ҳужум қилган.

Баёнотда бундай дейилади: Исроилнинг икки самолёти эрта билан Ал-машруҳ районини бомбардимон қилди, шундан сал вақт ўтгач Исроилнинг ҳаво қароқчиларидан яна 4 таси жанубий Шуна районида Иордания объектларига ҳужум қилди.

Иордания ҳарбий қўмондонлигининг вакили яна қуйидагиларни маълум қилади: Исроилликлар Гринвич вақти билан соат 18 дан 15 минут ўтганида Иордан дарёси водийсининг жанубий секторида Иордания қўшинлари позицияларига пулемёт ва миномётлардан ўт очдилар. Бир соатдан ортиқ давом этган отишма вақтида Иордания томони талафот кўрмади.

● *Социализм мамлакатларида*

ЧЕХОСЛОВАКИЯ

ПРАГА. Заужи шаҳридаги (шимолий чех области) Чехословакия-Совет дўстлиги номидаги химия комбинати мамлакатдаги энг катта комбинат ҳисобланади. Шу комбинат рационализаторларининг ўтган йилги иш натижалари якунланди. Корхона ишчилари, техниклари ва инженерлари меҳнат унумдорлигини ошириб, технология жараёнларини такомиллаштириш ва материалларни тежаш тўғрисида 1969 йилда тақдим этган 317 та таклифдан 178 таси ишлаб чиқаришга жорий қилиниб бўлди. Бунинг натижасида қўлга киритилган иқтисодий манфаат уч ярим миллион кронни ташкил этди.

КХДР

ПХЕНЬЯН. Корея Халқ Демократик Республикасида қишлоқларни индустрлаштириш соҳасида катта ишлар қилинмоқда. Бу ишлар Корея меҳнат партиясининг шу йил октябрда очиладиган V съездига қадар битказилиши керак.

Қишлоқни электрлаштириш соҳасидаги ажойиб муваффақиятлар, деб ёзади «Нодон синмун» газетаси, шимолий Пхеньян вилоятида айниқса кўпроқ бўлди. Бу вилоятнинг ҳамма қишлоқларида электр симлари ўтказилди.

Корея Халқ Демократик Республикасидаги деҳқон хонадонларининг 91 процентидан кўпроғи электрлаштирилиб бўлди. (ТАСС).

САНЧЕС ГАЛИНДОНИНГ ИККИ ТЎПИ

МЕХИКО. Бўлажак жаҳон футбол чемпионатининг мезбонлари ва СССР командасининг биринчи рақиблари бўлмиш Мехико терма командасининг спортчилари ўз майдонларида Югославиянинг Белград шаҳридан «Партизан» командаси билан учрашдилар. Учрашув 1:1 ҳисобда тугади.

Ўйинда ҳисобни мексикалик Санчес Галиндо очди. У иккинчи таймнинг дастлабки минутларида чамаси 30 метр масофадан жарима тўпини зарб билан тепиб, ҳисобни 1:0 қилди. Лекин ярим соат ўтганидан сўнг... унинг ўзи ҳисобни тенглаштирди. «Партизан» футболчиларидан бири тўпни тепганидан сўнг тўп Галиндонинг оёғига тегиб, йўналишини ўзгартирди ва Мексика терма командасининг дарвозасига тушди. (ТАСС).

ЖАҲОН МАМЛАКАТЛАРИ БЎЙЛАБ

Ливаннинг энг йирик шаҳри — Триполининг умумий кўриниши.

Б. Миронков фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Шарқ юлдузи

ЯНВАРЬ СОНИДА

«Шарқ юлдузи» журналининг январь ойи сони Иброҳим Раҳимнинг «Тинимсиз шаҳар» романи билан очилади.

Сиз журналнинг бу сонида социалистик мамлакатлар шоирлари асарларидан намуналар, шунингдек Саида Зуннунова, Пўлат Мўмин, Барот Бойқобилов, Абитой Турунбетовларнинг янги шеърларини ўқишингиз мумкин. Татар шоирларининг В. И. Ленинга бағишланган шеърлари ҳам январь сонидан ўрин олган.

Журнал янги йилдан «Мушт кетди» ҳажвий саргузашт қиссасини бошлаган. Қиссанинг биринчи ҳиссасини Ваҳоб Рўзиматов ёзган.

«Замондошларимиз портрети», «Санъат», «Ҳаёт ва ёзувчилик маҳорати», «Танқид ва адабиётшунослик», «Тақризлар», «Гулқайчи» рубрикалари остида ҳам қизиқарли материаллар эълон қилинган.

ЛЕНИН БИЗ БИЛАН

РАССОМ АЛЬБОМИДАН

Таниқли график-рассом, линогравюрачи Қутлуғ Башаровнинг Ленин мавзуига триптихи (уч қисмдан иборат) Ленин юбилейига арзигулик совғаси бўлади. Асарнинг биринчи қисми «Завод ишчиларига», иккинчиси — марказий қисм «Ҳокимият Советларга» ва охирги қисми «Ер, сув деҳқонларга» деб номланган.

Қуйида Қ. Башаровнинг уч қисмдан иборат ана шу асарининг биринчи ва охирги қисмини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

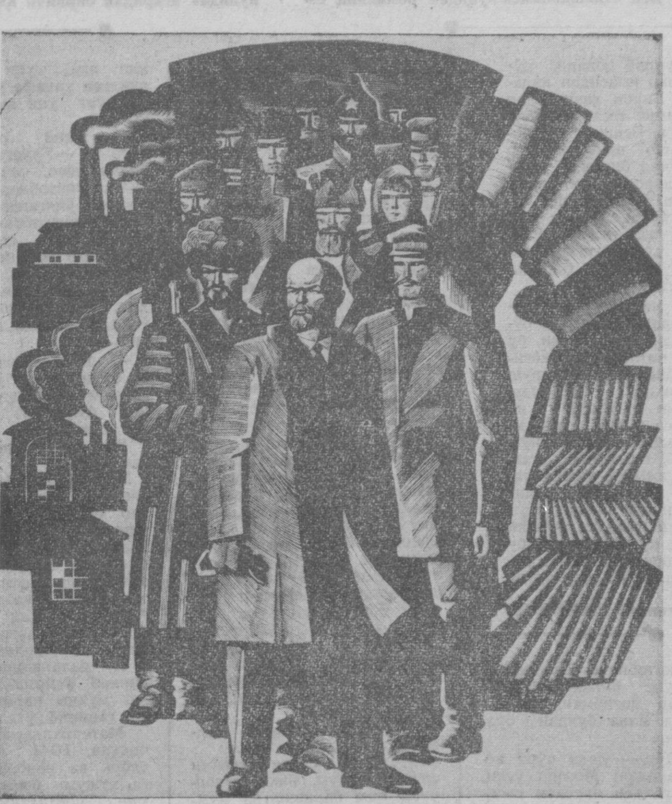

Саида ЗУННУНОВА,

МАШИНКА

Жонсиз, ҳиссиз, муздек темир бўлмасанг,
Сўзлар ҳароратидан эриб кетардинг.
Бўҳтонлар ёзганда, билмам, нетардинг,
Жонсиз, ҳиссиз, муздек темир бўлмасанг.
Шақир-шуқур... Тинмас бу овоз кун-тун,
Осмону заминда сўзлар қуюни.
Бири чулдураса ҳиссиз куюниб,
Бири таралади офтобдек майин.
Шақир-шуқур... Тинмас бу овоз кун-тун,
Газета, китоблар сонсиз лашкари.
Бирида инсоннинг уммон ашклари,
Бири шошар табассум бўлмоқлик учун.
Сен эса темирсан муздек ва жонсиз...

ДАРЁ БЎЙИДА

Бир ёнда чархпалак айланар секин,
Пақирча сув тўкар ёғоч ариққа.
Бир томонда мотор патиллар якка,
Дарёни шимириб суғорар экин.
Боболарнинг ўткир ва лекин содда
Зеҳнига сукутда бўлиб мен мафтун,
Нафасига қулоқ солсам бугуннинг;
Шиддаткор, талабчан, сезгир ғоятда.

Иброҳим РАҲИМ

ТИНИМСИЗ ШАҲАР

Романдан парча

Восиғ ака Москвадан хурсанд бўлиб келди. У қизи Малоҳатга ҳукуматнинг жуда катта инъомини олиб келганини, Тошкент тўққиз баллик зилзила зонасига киритилганини, кўпгина лойиҳаларни қайта кўриб чиқиш зарурлигини айтди. Укаси Бурхонга «Тездан ўн терак бўйи тектоник термометр буюр, укам!» деди. Бурхон бунинг маънисига етолмай турган эди, Восиғ ака қўшимча қилди:

— Эшитмадим дема, Тошкентда тузиладиган сейсмология маркази учун ҳозирдан бино тайёрлаб қўй!

— Иштаҳага қаранглар-а!— кулди Бурхон.

— Ҳақ гап. Тошкент зилзиласини ўрганиш ва уни олдиндан билиш масалалари бўйича катта ишлар бошланади. Аммо бу ишлар бир-икки йиллик иш эмас, жуда узоққа мўлжалланган иш!

Восиғ зилзила зонаси схемаси ва зилзила кучининг неча баллик бўлиши материалларини ўрганаётганида муҳим бир муаммога учраб «зилзилани олдиндан айтиб берадиган илм керак! Айниқса янги Тошкент қурилиши учун бу илм ниҳоятда зарур!» деган хулосага келганди. Аммо сейсмология фани ҳали бунга ожиз эди. «Зилзила рак касалига ўхшаган бир бало, дардини тортамизу, олдини ололмаймиз», дерди у.

Гидрометеорологиядан ибрат олсак бўлмайдими? Халқ хўжалиги гидрометеорологияга ишонади. Чунки бу фан ҳар қандай бало-қазони олдиндан айтиб беради, табиий офатни даф қилишга ҳаммани аввалдан шайлаб туради. Бизга ана шунақа сейсмология даркор!

Бу ҳақда биргина Восиғ ака ва унинг касбдошлари эмас, балки бошқа фанларнинг кишилари ҳам ўйламоқда эдилар.

«Парранда билан ҳайвонот билган сирни одамзод ва унинг фани билишга қодир эмасми? Зилзила олдидан илонлар инини ташлаб кета олади-ю, одамзод иморатларидан чиқиб турмасинми?».

Бу сейсмологларга қаратилган аччиқ киноя бўлса ҳам аччиқ ҳақиқат ҳам, зарурат ҳам эди.

Шу сабабдан зилзилани олдиндан аниқлаш, айниқса афтершокларни, яъни, зилзила қайтариқларини олдиндан билиш соҳасида тадқиқотлар бошланди.

Ўша кезларда зилзила прогностикаси соҳасида бир неча схемалар пайдо бўлди. Шуларнинг ичидан олимлар биттасини, ерни ой-қуёш тортиши графиклари билан таққослаш орқали зилзиланинг кучи ва такрорланиш муддатини тахминлаш жадвалини вақтинча қабул қилдилар. Бу жадвалга асосланиб бўлажак икки зилзиланинг муддати ва кучи тахмин қилинди. Кейинча бу тахмин амалда исбот бўлди.

Эл оғзига элак тутиб бўлмаганидек прогнозчи «авлиё»лар ҳикматининг ҳам оғзига элак тутиб бўлмади. Ибод Исломовга ўхшаган лофчилар «Тошкентга япон балиқлари келганмиш, каромат кўрсатаётганмиш...»деган асоссиз гапларни тарқатишгача бориб етдилар. Хуллас, «узун қулоқ» гаплар анча чувалашиб кетди.

Малоҳатнинг назарида дадасининг Москвадан келтирган янгиликлари ана шу узун қулоқларнинг тилини тийиб қўядиган янгиликлар эди.

Шунинг учун Малоҳат ҳам, Бурхон ҳам бу янгиликдан мамнун бўлдилар, бу ҳақда Восиғ акадан кўпроқ тафсилот эшитмоқчи эдилар, бироқ Восиғ ака Малоҳатдан Иван Фёдорович йўқлаганини эшитиб, ленинградликлар янги уйларга пойдевор қура бошлаган Лабзак маҳалласига шитоб билан жўнаб кетди-да, муҳим суҳбат чала қолди.

Иван Фёдорович «ГАЗ»ик машинасидан тушиб келаётган Восиғ акани узоқданоқ таниб, у билан эски қадрдонлардай қучоқ очиб кўриша кетди!

— Салом, Восиғ Отабоевич, яхши бориб келдингизми? Қундуз опа саломатмилар? Ўғилча катта бўляптими? Ўзингиз яхшимисиз? Бизга қандай янгиликлар олиб келдингиз?

— Янгиликлар шуки, тўққиз баллга чидайдиган уйлар қурамиз. Лойиҳаларга ўзгартиришлар киритилади.

— Ишимиз яна кўпайибдида,— Иван Фёдорович бош қашиди.

— Анча кўпайди.— Унинг фикрини Восиғ ака тасдиқлади.— Хўш, Иван Фёдорович, мени йўқлатган экансиз?

— Пойдеворимизни бир кўрсангиз!— Иван Фёдорович Восиғ акани бетон қуювчилар, арматурачилар ишлаётган ерга бошлади.— Қурилишимиз жадал... Ғишт теришдан аввал бир маслаҳатлашиб олай дедим.

— Жуда яхши қилибсиз.

Восиғ ака котлованларда, бетон қуйилаётган зовурларда, темир синчлар тикланган ерларда узоқ юрди, иш сифатини синчиклаб кўздан кечирди, мамнун бўлди.

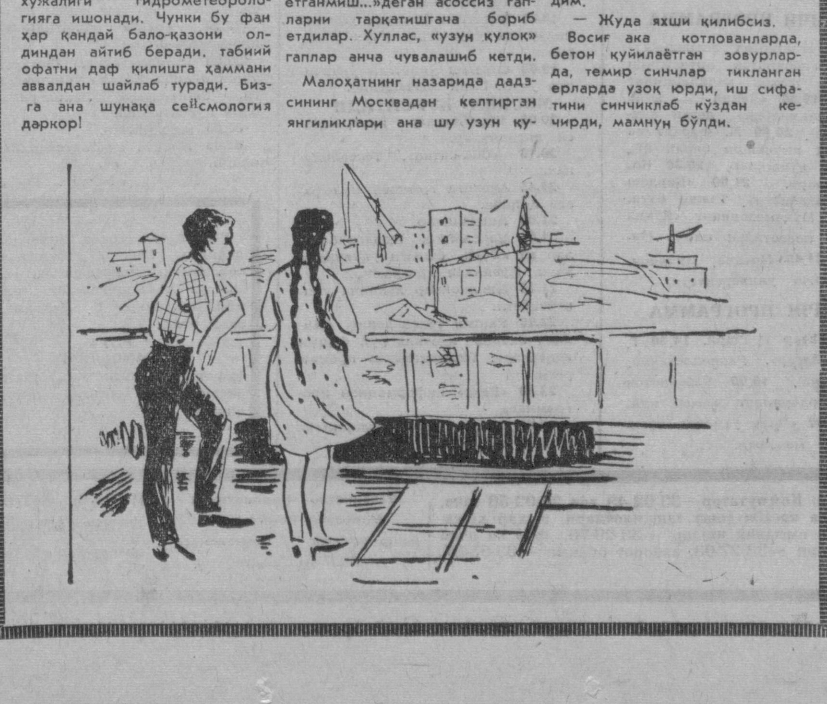

Д. ПСАФАС

ЁЛҒОНЧИ ДАРКОР

(Пьесадан парча)

Аввалги декорация. Орадан бир кун ўтган. Саҳнада ЖЕННИ билан АГИС.

ЖЕННИ (ҳаяжонланиб). Мунақа туллак, мунақа тимсоҳни биринчи кўришим! Топган баҳонасини қаранглар-а!

АГИС. Нима деди!

ЖЕННИ. Ҳалиги танноз, гўё у телефонда гаплашиб турганда кириб қолганмиш. Гўё, Ферекисни ундан қутқариш учун депутат бу эмас, бошқа; бу бўлса, депутатнинг акаси — врач, деган эмиш...

АГИС. О, ғирром-ей!

ЖЕННИ. Жибилажибоннинг худди ўзгинаси!

АГИС. Сиз нима дедингиз?

ЖЕННИ. Нима дердим? Аввал ғазабландим, кейин сирни бой бермаслик учун гўё ишонгандай бўлдим. Хуллас, уни бу уйдан йўқотишнинг бирдан-бир йўли — найранг ишлатиш.

АГИС. Режангизга тўла қўшиламан, Женни хоним. Нима қилиб бўлса ҳам, Ферекисни ундан совутиш керак.

ЖЕННИ. Ҳа, эрим ёрдамчисига қаттиқ суяниб қолди. У тулки эримни ноғорасига ўйнатяпти. Мен Ферекисга ўн марталаб: «Ҳой эр!— дедим. Пешананг деворга тақ этиб тегмасдан аввал у ёлғончини тезроқ даф қил!» Қани энди, қулоқ солса!

АГИС. Бу ишни менга топширинг. Эрингизни шу бугуноқ кўндираман.

ЖЕННИ. Қошки! Тоқатим тоқ бўлди.

АГИС (кулади). Оббо ҳаромией! Муҳаббат изҳор қилди денг!

ЖЕННИ. Сурбетларча!

АГИС. Бу гапни эрингизга айтмадингизми?

ЖЕННИ. Айтмадим. Агар бу гапни ўзим айтадиган бўлсам, тағин бошқача тушунмасин деб қўрқдим.

АГИС. Тўғри қилгансиз. Сохта Тодорос тониши мумкин.

ЖЕННИ. Тонса бир гўр-а... Унинг қўлидан ҳар бало келади.

АГИС. Ҳа. Эрингиз уни шилқимлиги устида қўлга туширган тақдирдагина кавушини тўғрилаб қўйиши мумкин.

Кўча эшигида қўнғироқ узун нафас жиринглайди.

ЖЕННИ. Эрим.

КУЛА (ўнг томондан киради). Хоним, бугун хўжайиннинг кайфлари чоғ!

ЖЕННИ. Сен қаёқдан биласан?

КУЛА. Қўнғироқ мана шунақа жрр-рр... этиб узоқ чалинса...

ЖЕННИ. Тезроқ оч, япасқи!

КУЛА. Хўп бўлади, хоним. (Кетади).

АГИС. Ҳадеб ташвишлана берманг, Женни хоним. Эрингизнинг рашки зўр, лақ этиб қўлга тушади.

Ўрта эшикдан Ферекис кириб келади. Орқасидан Тодорос изма-из киради. Ферекис Агис билан Женнини кўрса ҳам унча эътибор бермайди. Кула чиқиб кетади.

ФЕРЕКИС (совуққина). Салом.

АГИС. Салом, Ферекис.

ФЕРЕКИС. Соғлигинг? Ишларинг? (Женнини зимдан кузатади).

АГИС. Худога шукур, яхши.

ЖЕННИ. Йўл устида кирибди.

ФЕРЕКИС (нохуш). Жуда соз. Нуқул бир ўзинг келадиган бўп қолдинг? Жожо қалай?

АГИС. Бир оз тоби йўқ.

ЖЕННИ. Қаерда эдингиз?

ТОДОРОС (виқор билан). Хунармандлар съездида. Кўрсангиз эди, Женни хоним: ана тантана! Ана олқиш! Ферекис жаноблари зўр нутқ сўзладилар!

ЖЕННИ. Шунақами. Ферекис?

ФЕРЕКИС (мағрур). Қиёмат бўлди!

АГИС (Ферекисга). Яхши гапирибсан-да?

ТОДОРОС. Зўр гапирдилар, жаноб Агис. (Ферекисга хушомад қилиб). Ўтиринг, Ферекис жаноблари! Чарчагансиз.

ФЕРЕКИС. Ҳа. Бир оз терладим. (Ўтиради).

ТОДОРОС (рўмолчаси билан уни елпийди). Депутатлардан уч киши боришган экан. Аввал анави иккитаси гапиришди. Зал чурқ этмади. Аммо бу киши гапирганларида бўлди чапак, бўлди чапак!..

ФЕРЕКИС. Ҳеч терим қотмаяпти. (Тодорос рўмолчаси билан унинг бўйнини артади). Раҳмат Тодорос.

ТОДОРОС. Бемалол, бемалол. (Ферекиснинг бош-манглайини ҳам артади. Ферекис жаноблари минбарга виқор билан чиқиб бордилар. (Тақлид қилиб, нотиқона.) «Жаноблар! Аввало, мен сизларга буюк ҳақиқатни баён қиламан: биз, сиёсатчилар, қип-қизил ёлғончилармиз!»

ЖЕННИ (Ферекисга). Шундай дедингми?

ФЕРЕКИС. Ҳа.

АГИС. Кейин нима бўлди?

ТОДОРОС. Қиёмат бўлди! (Оломоннинг хитобларини тақлидан такрорлайди.) «Гапир, Ферекис! Тилингга шакар! Қойил!»

АГИС. Одамларга ёқибди-да?

ФЕРЕКИС. Ёққанда қандоқ! Халққа рост гапни айтиш керак! Ўзингни ҳақгўй қилиб кўрсатишинг керак! (Нотиқона такрорлайди.) «Ҳа, жаноблар, ёлғоннинг уйига ўт кетди! Халқ ёлғондан тўйди! Халқнинг жинига тегди ёлғон! Халқнинг ёлғонни кўрарга кўзи йўқ!»

ТОДОРОС (оломонга тақлидан). «Ур-рр-ро!..»

ФЕРЕКИС. Худди шунақа қичқиришди.

АГИС (Тодоросга). Сиз бу кишининг ёнида бўлдингизми?

ТОДОРОС. Наҳотки, Ферекис жанобларини ташлаб кетсам?

ФЕРЕКИС. Тодорос ҳар доим ёнимда бўлади! (Тодоросга). Раҳмат, Тодорос, миннатдорман. Сенга қойилман!

ТОДОРОС (камтарона). Арзимайди...

АГИС. Нутқингни ҳам жаноб Тодорос ёзиб берган бўлса керак?

ТОДОРОС. Ҳатто бош министрларга ҳам нутқни ёрдамчилари ёзиб беришади.

АГИС. Нўг-е?

ТОДОРОС. Шуни ҳам билмайсизми? Иши бошидан ошиб-тошиб ётган сиёсий арбобнинг нутқ ёзишга вақти бўладими? Секретарь нима иш қилади? Нутқ ёзади. Секретарь ёзади, сиёсий арбоб уни ўқиб беради.

АГИС. Халқ чапак чалади.

ТОДОРОС. Чапак чалиш ва овоз бериш — халқнинг бурчи.

● Социалистик мамлакатлар шоирларининг шеърлари

Георгий ДЖАҒАРОВ,
Болгария.

ҚАСАМ

Болгария, ишлар ҳали бир олам,
Сен — она ўзгани топмасман тайин.
Кел, суюк бағрингда униб-ўсайин,
Олтин бошоқларда шовиллай мен ҳам
Заҳматли кундузнинг тонги бўлайми,
Майлига, тунлар ҳам ёйсинлар қулоч.
Ёмғир қилиб ёғдир, шамол қилиб соч,
Кўл бўлай, дарёга айланай, майли!
Майли, мойинг узра йўл бўлиб ётай,
Ногаҳон балолар ёғса бошингга,
Қаерда бўлмайин, сенинг қошингга
Етиб келай-да мен, дардинг эшитай!
Кўклам осмонининг мусаффо они
Тонгларинг дудига сингиб кетай мен,
Офтобрўларда қўшиқ айтай мен,
Сенинг мадҳинг бўлай, бўлай достонинг.
Агар бағринг менга тор келса, агар
Қасамни унутсам ақлдан озиб,
Ўлдиргин майлига! Майли, мен рози,
Тепамда изгисин қора қарғалар!

Муҳаммад АЛИ таржимаси.

Нгуен Суан ШАНЬ,
Вьетнам.

МАЯКОВСКИЙНИНГ УЙИДА

Маяковскийнинг уйидаман. Қор
Сирень гулларига ўхшаб живирлар,
Бинафша рангида кун тўккан нурлар,
Кўкда булут эса ғарамдай қатор.
Кичик бир хонага кириб бораман,
Хотиралар мавжи кўчади секин;
Шоир кўпдан йўғу нафаси лекин
Сезилади тирик, ўзин кўраман.
Мана столида сўнгги дастхати.
Қалами, ручкаси... ва яшил сиёҳ.
Қоғозлари сақлаб тургандай ногоҳ
Унинг юрагини.
Мана шу пайти.
Янгради лўнда шеър гўёки илк бор
Ва Ленин тирилди достон сатрида.
Тўсиқ, деворларни нари отди-да
Йироқларга боқди сал қисиқ кўзлар.
Ўттиз йил ўтса ҳам, шоир овози
Ҳамон янгроқ, ҳамон қудратли ва зўр.
Замон садосига садосидир жўр,
Борган сари баланд шеърин парвози.
Москва кўкида шаффоф-шаффоф нур,
Турибман эзгу ўй, хаёлга тўлиқ.
Шеърлари қўзғалур бир тўлқин бўлиб
Ва мўъжаз бу уйни аста тебратур.

Ле Ань СУ АН,
Вьетнам.

ЕЛКАДАГИ КЎПРИК

Жангчилар дарёдан ўтиб олгунича кўприкни елкаларида кўтариб турган Бен-челик йигирма қизга бағишланади.

Нечун бораяпсан, жангчи, қоқилиб!
Биламан, елкангда юкинг кўп оғир.
Дарё шундай совуқ, ўйлайсан муз деб,
Сен бундан баттарин кўргансан, ахир.
Елканг силаб қўймоқ истардим... лекин...
Уст-бошинг ҳўл, роса қотдинг совуқда.
Елкангни эзмоқда зил-замбил юкинг,
Қанча даҳшатли йўл олдда кутмоқда!
Кўрдим, оёқларинг қонталаш, яра,
Бута новдаси-ла қўйибсан бойлаб.
Тхан-миой сувидан ўт, тап тортмай сира,
Кўприк қилт этмайди, ўтавер куйлаб.
Менинг елкамдадир бамбук ёғоч.
Кўприк курий, уни олиб елкага,
Замин улгурурсиз, о, қандай яшин,
Бу ишимиз мардлик саналмас нега!
Йўлига қиз бола — кўприкка қозиқ.
Чиқиб оли мана, соҳилга отряд.
Сувда жилоланган юлдузимкин! Йўқ
Жонон қизлар кўзи кулаётир шод.
Юлдузга ўхшатмоқ... Кучсиз бу қиёс!
Партизанлар олов қалби сертуғён,
Елкасини тутиб турган сарвиноз
Унинг кўз ўнгида доим намоён.

Ю. ШОМАНСУР таржимаси.

ГУЛҚАЙЧИ

БАЧКИ САТРЛАР

Шошилиш — бурга овлагандагина керак.

Унинг кўзидан кечаги ва бугунги, ҳатто ҳозирги милтиллаб турган сўнгги учқунлари ҳам учиб кетгандай бўлди.

Машина шу қадар қаттиқ тўхтадики, ғилдираклар орасидан чанг тўфони билан бирга синиқ ғишт ва кесаклар ҳам кўкка отилди.

Кўчада чанглаб турган болга болаларнинг ҳаммаси бўйи тенглигидан эгизакка ўхшарди.

Марказий кўчаларни текислаб бўлишга ҳамон қурилиш индустрияси оёққа туради.

Хуллас бу қизчанинг кўзи дарвозани тешаётган пайтда бўрон бошланди.

Дарвоза ёруғидан югуриб кирган шамол қизнинг кўзига севинч ўрнига қум билан тупроқ кирибди.

У дарахтларнинг гоҳ остидан, гоҳ устидан ўтаётган вақтида қайнотаси Маҳкамбойни кўриб қолди.

Солдатчасига шошилинч ишлаётган бу ёш йигитлар орасида унинг танишларига ўхшаган юзи иссиқ «болалар» кўзга чалингандай бўлди.

●

КОНВЕРТЛАРНИ ҚАЙЧИЛАГАНДА

Мени ўраб олган алам занжирида ҳамон олдинга сурилардим.

Тўсатдан майин шабада эсди-ю, унинг танидан кишини оромини олиб, маст қиладиган ҳид таралди.

Бутун вужудим қалтираб, томирларим кўзимга қон тўлди.

Кумуш ой аллақаёқдан пайдо бўлган саёқ булут парчаси йиртиғига юзини беркитди.

Юзи бирам мулойимки, худди ювош супургининг ўзгинаси.

Гапимдаги кинояни англагач, терговчи [illegible]

— Сигирингиз яхши [illegible]

СЕВАМАН ДЕБ АЙТИБМАН...

Пўлат МЎМИН.

ҚИЗ ҚЎШИҒИ

Чақирса у, борибман, вой ўлмасам,
Севаман, деб ўргулар, ўргулмасам,
Куйиб айтди юракдан тилагини,
Яшамасмиш дунёда мен бўлмасам.

Севасизми, деб берар минг бор савол,
Жавоб бермай роса ҳам сурдим хаёл.
Ширин эди гап сўзи мисоли бол,
Кулмасди у, агарда мен кулмасам.
Юриб йўлда очиқча айтар гап,
Қўшиғига номимни қўшиб айтар,

Дилда дардим: «Шу ёрим яна қайтар!»
Чидолмасмиш шундай ёр бўлмасам.
Жавоб бериш қийнади, тортинарман
Вафодорми у? Ҳали юр синарман.
Билинтирмай ўзим ҳам куйганман,
Севаман деб айтибман, вой ўлмасам.

Александр Бек
Фамилиясиз киши

Ватанимизга хиёнаткорона уруш очган немис-фашист босқинчиларига қарши дастлабки қақшатқич зарбани беришда генерал Иван Васильевич Панфилов қўмондонлик қилган гвардия дивизиясининг жангчилари ва командирлари мислсиз мардлик ва жасорат кўрсатдилар. Панфиловчиларнинг Москва бўсағасидаги қаҳрамонликлари ҳақида ёзувчи Александр Бек «Волоколамск йўлида» романини ёзди. Тўрт қиссадан иборат бўлган бу ажойиб асар мамлакатимиздагина эмас, балки чет элларда ҳам ўнлаб тилларда чоп этилди.

Мазкур асар Ғафур Ғулом номидаги бадиий адабиёт нашриёти томонидан биринчи марта ўзбек тилида нашр этилмоқда. Асарни журналистлар А. Рашидов ва Б. Мирзааҳмедов таржима қилганлар.

Газетамизнинг шу сонидан бошлаб А. Бекнинг «Волоколамск йўлида» асаридан биринчи қиссасини бериб борамиз.

АЛЕКСАНДР БЕК ҲАҚИДА

Мен Александр Бекнинг «Волоколамск йўлида» китобини икки марта ўқиб чиққанман. Биринчи бор уни уруш йилларида ўқигандим, иккинчи марта— орадан ўн йил ўтгандан сўнг мутолаа қилдим. Китобни ўқиб чиқиб, фақат уни эслаб қолишгина эмас, балки шу билан баробар ундан олинган таассурот хотирада ёрқин сақланиб қолиши камдан-кам бўлади. Асарни иккинчи марта ўқиганда ҳам худди ана шундай бўлди. Мен буни яхши эслайман. Китобни биринчи даъфа ўқиганимда унинг нақадар ҳаққоний ва аниқ далиллар асосида ёзилганлигидан ҳайратланган эдим. У кезларда ҳарбий мухбир эдим ва урушнинг нима эканлигини биламан деб ўйлардим. Урушга қадар Бек деган номни ҳам, унинг уруш давридаги тақдирини ҳам билмасдим. Бироқ мазкур китобни ўқир эканман, унинг урушни менга нисбатан яхшироқ, ҳаққоний фактлар асосида биладиган киши ёзганлигини кўриб ҳайратландим ва ҳавас қилдим. Автор урушда қатнашган кишилардан тафсилотларни шу қадар ҳайратланарли даражада усталик билан ола билганки, бу ҳол беихтиёр киши ақлини шоширади, бу ҳол кишида шунчалик муфассал тасаввур ҳосил қиладики, ишнинг бу қадар нозик жиҳатларини мазкур кишидан кам билмайдиган, қайсики унинг хусусида сўз бораётган кишигина билиши мумкин. Бу иш эса — урушдан иборат.

Иккинчи марта Бекнинг китобини уруш йилларидаги адабиётимизнинг фахри сифатида ўқидим. Ўша кезларда уруш даврини акс эттирган кўпгина китобларни ва тўпламларни, шу жумладан ўз асарларимни қайта ўқиб чиқишга киришган эдим. Менда, ўша уруш йилларида мазкур тема — ҳарбий теманинг қай даражада ишланганлигини кўриб чиқиш иштиёқи туғилган эди. Мен ўзимга ва бошқаларга маълум даражада ишончсиз муносабатда бўлган эдим. Буни сезги дистанцияси вужудга келтирган эди. Шуни ҳам айтиш керакки, умуман олганда бу ишончсизлик туйғуси, ҳайрият, тасдиқланмади. Ҳар ҳолда, биз уруш даврида кўп ёздик, ҳа, жуда кўп ёздик. Тўғри, бу ёзилган нарсалар орасида баъзан ёлғонлари ҳам учраб қолади, кўпинча эса шунга ўхшаш масалалар юзасидан индамай ўтиш ҳоллари ҳам бўлади. Бироқ ҳақиқатлар орасида, уруш ҳақида биз ҳаммамиз ёзган асарлар ичида энг муҳими ва қимматлиси Бекнинг «Волоколамск йўлида» китобидир. Ҳатто иккинчи бор ўқиганимда ҳам, бу китоб мен учун биринчи ўқиганимга нисбатан янада қимматлироқ бўлиб туюлди .У ҳар қандай пардоздан ҳоли. У соф, аниқ, тежамли, Унда ортиқча ҳеч нарса йўқдек, унинг ҳатто фикран бирон ерини тузатгинг ҳам келмайди. Бу китобда оғир вазифалар олдида чўчмайдиган, истеъдодли ихтирочи қўли билан ёзилган ҳақиқий урушнинг ўзгинаси акс эттирилган.

«Волоколамск йўлида» китоби менинг уруш ҳақида ёзилган асарлар ичида энг севимли китобим бўлиб келди ва шундай бўлиб қолди. Аминманки, бу асар шахсан менинггина севган китобим бўлибгина қолмай, балки, умуман, адабиётимиздаги уруш ҳақида ёзилган энг яхши асарлардан биридир. Гарчи уни бизда ва бутун жаҳонда яхши билсалар ҳам, ҳали хизматига яраша тўла тақдирланганича йўқ. Александр Бек катта адабий йўлни босиб ўтди. Кўплаб асарлар яратди. Бироқ ҳаммаси ҳақида гапириб ўтирмасдан шуни айтишни истардимки, унинг шу кунга қадар ёзган асарлари ичида менинг учун энг қимматлиси — «Волоколамск йўлида» китобидир. Оғир пайтларда ўз ишининг кўзини билган бу кишига, санъаткорнинг кучли, ишончли, дадил қўли билан ёзилган бу китоб муаллифига ҳурмат ва миннатдорчилик билдираман.

Константин СИМОНОВ.

Агарда киши яшнаб турган қишлоқларни вайрон қилувчи вулқон отилиб чиқиши, мазлум халқнинг қудратли ҳокимга қарши қўзғалиши ёки Ватанига номаълум ва бошвоқсиз халқнинг бостириб кириши каби фавқулодда воқеаларни кўрса, буларнинг ҳаммасини ёзиб қолдириш керак. Агарда киши ҳикоя сўзларини қалам учи билан териш санъатидан бехабар бўлса, ўз эсдаликларини тажрибакор бир қаламкашга ҳикоя қилиб берсин, токи, у қаламкаш буни яхши қоғозга ёзиб, невара - чевараларига қолдирсин.

В. Ян, «ЧИНГИЗХОН»

Бу китобнинг ёзилишида мен қунт билан астойдил ишлаган котибман, холос.

Воқеа мана бундай бўлган эди.

— Йўқ,— деди чўрт кесиб Бауржон Момиш ўғли, — сизга ҳеч нарсани гапириб бермайман. Мен уруш ҳақида бошқаларнинг ҳикоясини эшитиб ёзган кишиларни ёмон кўраман.

— Нега?

У саволимга савол билан жавоб қайтарди:

— Севги нима эканлигини биласизми?

— Биламан.

— Урушга қадар мен ҳам биламан деб ўйлардим. Бир аёлни севдим, севги эҳтиросларини бошимдан кечирдим, бироқ бу севги жанг пайтида юзага келган севгига нисбатан ҳеч нарса эмас экан. Энг кучли севги, энг кучли нафрат урушда, жанг маҳалида туғилар экан. Буни бошидан кечирмаган кишилар тасаввур ҳам қилолмайдилар. Хўш, ички кураш нима эканлигини, виждон нима эканлигини тушунасизми?

— Тушунаман,— бир оз иккиланиб жавоб қилдим мен.

— Йўқ, сиз буни тушунмайсиз. Сиз икки туйғу: қўрқув ва виждон қандай муштлашишини, курашишини тушунмайсиз. Энг йиртқич ҳайвонлар ҳам бу икки туйғу сингари шафқатсизлик билан курашмасалар керак. Меҳнаткашнинг виждони, эр кишининг виждони сизга маълум, бироқ сиз солдат виждонини тушунмайсиз. Сиз ҳеч қачон душман блиндажига граната улоқтирганмисиз?

— Йўқ.

— У ҳолда виждон ҳақида қандай ёзасиз? Жангчи рота билан биргаликда ҳужумга ўтади, уни пулемётлардан ўққа тутишади, ёнида ўртоқлари ўқ еб қулашади, у бўлса ҳадеб олға интилади. Орадан бир соат — олтмиш минут ҳам ўтади. Минутда олтмиш секунд бор, ҳар секунд эса уни юз марта ўлдиришлари мумкин. У бўлса ҳамон олға боради. Буни солдат виждони дейдилар! Қувонччи? Қувонч нима эканлигини биласизми?

— Эҳтимол, буни билмасман,— дедим мен.

—Тўғри! Севги қувончи сизга маълум, ижод қувончини ҳам билишингиз мумкин. Хотинингиз, балки сиз билан оналик қувончини ҳамдамлашгандир. Аммо кимки душман устидан қозонилган ғалаба қувончини жанговар мардлик қувончини бошидан кечирмаган экан, ундай киши энг жўшқин, энг, кучли қувонч нима эканлигини билмайди. Шундай экан, сиз бу ҳақда қандай ёза олишингиз мумкин? Ўйлаб чиқарасизми?

Стол устида журнал турарди. Унда панфиловчилар тўғрисида, Бауржон Момиш ўғли командирлик қилган полк жангчилари ҳақида очерк босилган эди.

У журнални чироққа томон силтаб тортди-да (унинг барча ҳаракатлари, ҳатто папиросни тутатгач, гугурт чўпини ташлаши ҳам кескин эди), уни варақлаб, очилган саҳифа устига эгилди, сўнг уни яна ирғитиб юборди.

— Ўқий олмайман!— деди у. —Урушда мен сиёҳ билан эмас, қон билан битилган китобларни ўқидим. Уларни ўқигандан сўнг мен ўйлаб чиқарилган нарсаларни мутолаа қилолмайман. Хўш, сиз эса нимани ёзишингиз мумкин?

Мен бахслашмоқчи бўлдим, лекин Бауржон Момиш ўғли ўз гапида қаттиқ туриб олди.

— Йўқ!—сўзимни шартта бўлиб деди у. — Мен ёлғонга тоқат қилолмайман, сиз бўлсангиз ҳақиқатни ёза олмайсиз.

Биз шу йўсинда танишган эдик.

Мен кўпдан бери Москва ёнидаги жанг ҳақида сўзлаб берадиган кишини—ўз ҳикоясида жанг тафсилотларни, ундан кўзланган мақсадни қамраб олиш билан бирга ҳамма нарсани синовдан ўтказган ҳамда тақдирини ҳал қиладиган шу жангда қатнашган кишини ахтарардим.

Бу изланишни тўла тасвирлаб ўтирмайман. Фақат энг муҳим нарсалар ҳақида гапириб ўтаман.

Материалларни ўрганиб чиққач, 1941 йилнинг октябрь ва ноябрида Москвага ҳужум бошлаган душман, пойтахтимизни қуршаб олишга интилар экан, айни вақтда асосий зарбани тўппа-тўғри Волоколамск, сўнгра Ленинград тош йўллари бўйлаб бериш мақсадида эканлигини билиб олдик.

Немислар Вязьма ёнидан ёриб ўтиб, танклар, мотоцикллар ва юк машиналарида Москва томон интилишган октябрнинг ўша оғир кунларида, Волоколамск тош йўли бўсағасида душман йўлини 316 ўқчилар дивизияси, ҳозирги генерал-майор Панфилов номидаги машҳур 8-гвардия дивизияси тўсиб қўйди. Иккинчи марта, ноябрда ўша томондан Москвага ҳужум бошлаган душман яна панфиловчилар қаршилигига дуч келди. Москвадан ўттиз километр узоқликдаги Крюково ёнидаги етти кунлик олишувда панфиловчилар Қизил Армиянинг бошқа қисмлари билан биргаликда немисларнинг ҳужумини даф қилдилар ва уларни орқага улоқтириб ташладилар.

Икки ойлик буюк жангнинг тарихини сўзлаб берувчи кишининг номини ҳам, унвонини ҳам билмасам-да, шундай кишини учратишимга ишонган ҳолда панфиловчилар томон йўл олдим.

Ҳақиқатан бундай одамни ҳам учратдим.

Бу Москва ёнидаги жанг кунларида старший лейтенант, ҳозир эса, орадан икки йил ўтгач, гвардия полковниги бўлган Бауржон Момиш ўғли эди.

Танишаётиб, у ўз номини айтди. Аниқ эшита олмай, қайта сўрадим.

— Бауржон Момиш — ўғли, —дона-дона қилиб такрорлади у.

Унинг овози менга ғалати туюлди, шу топда у гўё аччиқланаётгандай эди. Айтганини бир зумда илиб олишни ёқтирадиганлардан экан, деб ўйладим мен.

Мухбирларнинг одатига кўра ён дафтаримни қўлга олдим.

— Кечирасиз, фамилиянгиз қандай ёзилади?

— Менинг фамилиям йўқ, — дея жавоб қилди у.

Таажжубландим.

— Бу менинг отамнинг оти,— давом этди у. —Бауржон— исмим, фамилиям эса йўқ.

Унинг юзида, бизнинг тасаввуримизда Шарқ кишиларига хос бўлган майинлик йўқ эди. Қўлда ясалгандай туюладиган турли юзлар бўлади; улардан баъзилари иштиёқ билан ишлов берилгандай кўринса, бошқалари пала-партиш ясалгандай туюлади. Бауржон Момиш-ўғлининг қиёфаси эса ўймакорликни эслатарди. Унинг юзи бронзадан ёки тезоб суртилган дуб ёғочидан аллақандай жуда ўткир асбоб билан серқирра қилиб ясалгандай туюларди.

(Давоми бор).

ҲАР ТЎҒРИДА

БАХТСИЗЛАР ТУРНИРИ

Франция футболчилари Мехикода ўтадиган жаҳон чемпионат финалига ёриб кира олмадилар. Уларнинг охирги умидлари руёбга чиқмаганидан сўнг мамлакат футбол федерацияси француз футболчилари каби европалик бахтсиз командалар ўртасида мусобақа уюштиришни таклиф қилди. Мусобақалар жаҳон биринчилиги финали ўтадиган кунга мўлжалланмоқда. Буни Европа кубогининг кумуш совриндори Югославия командаси таклиф қилди.

«Бахтсизлар турнири»га таклиф қилинганларнинг тахминий рўйхати ҳам тузилган. Булар Югославия, Аргентина, Испания, Португалия, Австрия ва Франция командаларидир.

ПОЛЬША ПЬЕСАЛАРИ СОВЕТ САҲНАСИДА

Таганкидаги Москва драма ва комедия театри поляк ёзувчиси Ежи Ставинскийнинг ҳозирги замон темасидаги «Серқатнов соатда» [«Час пик»] номли комедиясини В. Смехов инсценировкасида саҳналаштирди.

Спектакль постановкачиси Ю. Любимов, рассом Д. Боровский,

СУРАТДА: спектаклдан саҳна.

М, СТРОКОВ фотоси, ТАСС фотохроникаси,

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 3|II **Лайли ва Мажнун**, 4|II да **Спартак**, 5|II да **Ойжамол**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3|II да **Ўлимдан кучли**, 4|II да **Олтинчи июль**, 5|II да **Олтинчи июль**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 4|II да **Гавҳари шамчироқ**, 5/II да **Фарҳод ва Ширин**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА —3|II да **Освенцим жаллодлари**, 4|II да **Баҳс**, 5|II да **Учинчи орзу**.

Кино

3 ФЕВРАЛДА

Хавфли гастроллар — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА», НАВОИЙ НОМЛИ, «ВОСТОК» (кечқурун), **САНЪАТ САРОЙИ** (кеч соат 8.30 ва 9.45 минутларда).

Шахмат новелласи— «МОСКВА» (кечқурун).

Болаликнинг сўнгги кечаси— «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Махфий миссия — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

4 ФЕВРАЛДА

Хавфли гастроллар — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА», НАВОИЙ НОМЛИ, «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), **САНЪАТ САРОЙИ** (эрталаб соат 11, кундуз 1.15, 3.15, кеч 8.30, 9.45 минутларда).

Гўзал маликам (2 серия) — **САНЪАТ САРОЙИ** (кундуз 5 яримда), **«ЧАЙКА»** (кундуз соат 2 да).

Шахмат новелласи —«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Болаликнинг сўнгги кечаси— «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ўтган кунлар — НАВОИЙ НОМЛИ (ўзбек тилида кундуз соат 4.40 минутда).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
3.4 ФЕВРАЛДА

ЎЗБЕКИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИ ВА ЁШ ИЖРОЧИЛАР ИШТИРОКИДА

КОНЦЕРТ

Қатнашадилар:

СССР халқ артисти, Давлат мукофотининг лауреати

ТАМАРАХОНИМ

СССР халқ артисти, Давлат мукофотининг лауреати

ГАЛИЯ ИЗМАЙЛОВА

Ўзбекистон ССР халқ артистлари, Ғулом АБДУРАҲМОНОВ, Қундуз МИРКАРИМОВА, Клара ЮСУПОВА;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Қувондиқ ИСКАНДАРОВ, Камтар ОТАБОЕВ, Вилоят ОҚИЛОВА, Мирза ТОҲИРОВ;

Солистлар: Алижон ҲАСАНОВ, Гулшод ОТАБОЕВА, Анвар РУСТАМОВ, Ҳайрулла ЛУТФИЛЛАЕВ, Манзура МУМИНОВА, Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА, Баҳодир ЗИЯМУҲАМЕДОВ;

ТУХТАСИН ЖАЛИЛОВ НОМИДАГИ

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ ОРКЕСТРИ

Оркестрнинг бадиий раҳбари ва бош дирижёри — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист САИД АЛИЕВ

Дирижёр — Аббос БАҲРОМОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ

Программани — Ғулом ТОЖИ-АЪЛОЕВ олиб боради.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида эрталаб соат 11 дан сотилади.

ГРАМПЛАСТИНКАЛАР САВДОСИ БЎЙИЧА ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН УЛГУРЖИ БАЗАСИГА

(Тошкент грампластинкалар уйи)

катта бухгалтер (бош бухгалтер ҳуқуқида), **катта бухгалтер ўринбосари**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Халқлар дўстлиги» проспекти, 4 уй, Телефонлар: 77-48-76.

Тошкентда ва Қорақамиш массивида ишлаш учун «ЖИЛСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ ОБОДОНЛАШТИРИШ-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

Йўл ишчилари, труба ётқизувчи слесарлар, автогрейдерчилар, экскаваторчилар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай-мукофотли.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан, Тошкент шаҳрида пропискада турган оилаликларга навбати билан уй берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 24 уй, кадрлар бўлими.

Радио

3 ФЕВРАЛЬ
СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Пахтачилик резервлари ишга солинсин» (русча). **18.10** И. Акбаров. Симфоник сюита. **18.40** Спорт эшиттириши (ўзбекча). **19.20** Халқлар Ленин ҳақида куйлайди. **20.00** «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. **21.00** «Ленинномa» программаси (русча). **21.30** Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун концерт. **22.20** Шўх қўшиқлар. **22.40** Севимли ёзувчилар радиокутубхонаси. А. Қаҳҳор. «Қўшчинор чироқлари» романидан парча (ўзбекча). **23.15** Дам олиш концерти.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ҳ. Қодирий. «Обид кетмон» асарининг ёзилиши тарихидан» (ўзбекча). **19.30** Совет Армияси жангчилари учун концерт. **20.00** Тожик халқ куйлари. **20.30** Қорақалпоқ куйлари. **20.50** «Тоғдаги шаҳар». Тожикистон радиосининг эшиттириши (ўзбекча). **21.00** А. С. Пушкин. «Қизғанчиқ валломат» радиоинсценировкаси (ўзбекча). **21.40** Москва. Миллионлар ленинча университети.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ҳ. Ғулом. «Сенга интиламан» романи асосида радиопостановка (русча).

Тошкент шаҳар ижроия комитети аҳолига хизмат қилиш бошқармасининг «ФОТОРЕКЛАМА» комбинатига аҳолидан рангли фотопортретлар, оқ-қора ва ҳархил катталикдаги фотобуюртмалар заказ қилиш бўйича студентлар ва пенсионерлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Энгельс кўчаси. 8 уй (9, 19, 21, 49, 56 автобус, 1, 8, 3, 13 троллейбусларнинг «Сквер Революцияси» бекати).

4 ФЕВРАЛЬ
ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. **8.25** Эстрада куйлари. **9.30** А. Берлин, «Брест қаҳрамонлари» поэмаси. **9.50** «Юбилей йилининг катта пахтаси» деган суҳбат (тожикча). **10.10** Совет композиторлари асарларидан концерт. **11.15** «СССР, АҚШ ва Буюк Британия ҳукумати бошлиқлари Қрим (Ялта) конференцияси очилган куннинг 25 йиллиги олдидан» деган суҳбат (ўзбекча). **11.30** «Дилором» операсидан парчалар. **13.30** Ж. Татлян куйлайди. **15.15** «Шушенскоеда. Саян этакларида». Красноярск радиосининг эшиттириши (русча). **16.10** «Ленин музика тинглайди» (ўзбекча). **16.50** «Правда» газетасининг обзори.

18.00 «Катта дўстнинг қўли» (русча). **18.10** Замонавий рус қўшиқлари. **18.40** Спорт эшиттириши (русча). **19.20** Қозоқ куйлари. **20.00** «Ўзбекистон ишчиси». радиожурнали. **20.30** Саноат ходимлари учун концерт. **21.00** Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча). **21.10** Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт. **22.20** Тожик куйлари. **22.40** Шеърият кечаси (ўзбекча). **23.15** «Дам олиш соатида» деган концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Дўстларимиз эстрадаси. **19.00** Ўзбекистон артистлари ижросида жаҳон халқларининг куйлари. **19.30** «Ленин — ҳужжатли фильмларда» деган суҳбат (русча). **20.00** М. Фарҳат ва Ф. Ансори шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. **20.30** Корейс куйлари. **21.00** «Қардош халқлар адабиёти». Тожик ёзувчиси Ф. Муҳамедовнинг «Кўҳна одамлар» повестидан парча (ўзбекча). **21.40** Москва. Миллионлар ленинча университети.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 Татар куйлари. **14.30** Ғ. Ғулом. «Ёдгор». Радиопостановка (ўзбекча). **16.00** Ўзбекистон композиторларининг камер куйлари. **17.00** «Полк ўтмоқда» спектаклининг монтажи.

Телевизор

3 ФЕВРАЛЬ
СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.00 Телевизион янгиликлар.

18.15 «Пин ва Гвин». Болалар учун қўғирчоқ фильм.

18.25 «Кимё — халқ хўжалигига».

18.45 «Кино ҳақида суҳбатлашамиз».

19.55 Кўрсатувлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.00 Телевизион янгиликлар.

20.15 «Пахтакорларнинг қишки тадбирлари».

20.35 «Уруш ва тинчлик». Бадиий фильм. 1-серия.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

ЎҚУВ КЎРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

Рус тилида: 18.00 Жамиятшунослик. 10-синф. «Социалистик хўжаликни юритиш системаси».

18.20 Биология фанидан ўқитувчилар ва ўқувчилар учун машғулот.

19.00 Сиртдан ўқиётган ўқувчилар учун. Олий математика.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Кўрсатувлар программаси, янгиликлар.

20.15 «Она-Ватан», Телеальманах.

20.45 Аҳолига граждан мудофааси ҳақида.

21.00 Янгиликлар.

21.05 Мактабгача ёшдаги болалар ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. Музикали программа.

21.30 Миллионлар ленинча университети.

22.00 Рангли телевидение. «Михаил Озеров ҳаётида рўй берган воқеалар». Телеспектакль премьераси.

23.30 «Вақт» информацион программаси.

00.15 Москва кўрсатувларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 Беш йиллик фондига.

Рус тилида: 20.20 «Сталинград жанги саҳифалари». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильм. 5—6-сериялари.

21.10 «Свеаборг». Телеспектакль.

4 ФЕВРАЛЬ
ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 Кўрсатувлар программаси.

18.00 Телевизион янгиликлар (рус тилида).

Ўзбек тилида: 18.10 «Юлдузча». Тележурнал.

18.40 Ленин кутубхонаси.

18.55 Андижон шаҳар маданият уйи бадиий ҳаваскорларининг концерти.

19.35 Телевизион янгиликлар.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.45 «Россия овози». Концерт.

20.30 Ўқувчилар учун эшиттириш.

21.00 Янгиликлар.

21.05 Рангли телевидение. «Хайрлашув қўшиғи» музикали телевизион спектакль премьераси.

22.30 «Вақт» информацион программаси.

23.00 Интервидение. Фигурали учиш бўйича Европа биринчилиги. Эшиттириш Ленинграддан олиб кўрсатилади.

02.00 Янгиликлар.

02.05 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон Совет Энциклопедияси Бош редакцияси коллективи география ва геология редакциясининг илмий муҳаррири Н. Маҳкамовага отаси

Жўра МАҲКАМОВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент оқшоми 4 бет
3 ФЕВРАЛЬ, 1970 й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар Дзержинский кўчаси 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22, партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари, 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари — 33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар —33-29-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари —33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари —33-27-03, ахборот бўлими —33-65-57, эълонлар бўлими —33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579
НАШР 2718.
Р. 02218.